

โครงการพัฒนาคุณภาพ

การดูแลผู้ป่วยเด็กที่มีภาวะเสี่ยงต่อการชักจากไข้สูงและป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการชัก

1. เรื่อง มะนาวเป็นลดไข้ไม่ชัก
2. คำสำคัญ การพัฒนาการดูแลผู้ป่วยเด็ก ที่มีภาวะเสี่ยงต่อการชักจากไข้สูงโดยการเช็ดตัวลดไข้ด้วยน้ำมะนาวเป็น และป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการชัก
3. สรุปผลงานโดยย่อ เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญในการดูแลผู้ป่วยเด็กที่มีภาวะเสี่ยงต่อการชักจากไข้สูง และป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการชัก และญาติได้รับการสอนเรื่องการเช็ดตัวลดไข้ด้วย น้ำมะนาวเป็น และมีอุปกรณ์พร้อมช่วยเหลือเมื่อผู้ป่วยมีภาวะชักได้ทันท่วงที
4. ชื่อหน่วยงาน กุมารเวชกรรม 2 (เด็กบน) โรงพยาบาลกำแพงเพชร
5. สมาชิกทีม
  1. นางสาว พรพิมล พรหมไชย พยาบาลวิชาชีพ
  2. นางสาว วันวิสา พรหมเกตุ พยาบาลวิชาชีพ

6. เป้าหมาย

1. ไม่พบชักจากไข้สูง (เดือนเมษายน ถึง กันยายน 2561)
2. ไม่พบภาวะแทรกซ้อนจากไข้สูง (เดือนเมษายน ถึง กันยายน 2561)
3. เจ้าหน้าที่ที่เช็ดตัวลดไข้และป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการชักได้ถูกต้อง 100%
4. บิดามารดามีความรู้และมีความมั่นใจในการเช็ดตัวลดไข้ให้กับบุตร ปฏิบัติได้ถูกต้อง 80%

7. หลักการและเหตุผล

จากการเก็บข้อมูลผู้ป่วยในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม 2 ในปี 2559 และ 2560 พบว่าชักจากไข้สูงจำนวน 4 และ 2 ครั้ง ตามลำดับ และในปี 2561 (ตุลาคม 60 – มีนาคม 61) พบชักจากไข้สูงเพิ่มขึ้นเป็น 3 ครั้ง และขณะที่ผู้ป่วยชักมีภาวะขาดออกซิเจน หายใจหอบเหนื่อย เจ็บปวด ต้องใส่ท่อช่วยหายใจ ซึ่งภาวะขาดออกซิเจนนี้หากเกิดขึ้นหลายครั้งและมีระยะเวลานาน อาจเกิดอันตรายต่อสมองได้

จากการค้นคว้าผลงานการศึกษาวิจัย เรื่องประสิทธิผลของการใช้น้ำอุ่นผสมน้ำมะนาว ในการเช็ดตัวลดไข้ในผู้ป่วยเด็กที่รักษาในโรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การเช็ดตัวด้วยน้ำอุ่นผสมน้ำมะนาว เช่น หากมีไข้ 38.5 องศาเซลเซียส หลังใช้วิธีเช็ดตัวลดไข้ด้วยน้ำมะนาวเป็นพบว่าไข้ลดลงเหลือ 37.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิร่างกายลดลงเฉลี่ย 1.2 องศาเซลเซียส ในขณะที่เด็กที่เช็ดตัวลดไข้ด้วยน้ำอุ่นธรรมดาทั่วไป หากมีไข้ 38.5 องศาเซลเซียส หลังใช้วิธีเช็ดตัวลดไข้ด้วยน้ำอุ่นธรรมดาพบว่าไข้ลดลงเหลือ 37.8 องศาเซลเซียส อุณหภูมิร่างกายลดลงเฉลี่ย 0.67 องศาเซลเซียส ซึ่งให้เห็นว่าการใช้น้ำอุ่นผสมน้ำมะนาวเป็นเช็ดตัวลดไข้ให้ผลในการลดอุณหภูมิร่างกายได้ดีกว่าการใช้น้ำอุ่นอย่างเดียว ประมาณ 2 เท่าตัว

จากการปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม2 ของผู้จัดทำพบว่า เจ้าหน้าที่ในหอผู้ป่วยยังเช็ดตัว และช่วยเหลือผู้ป่วยขณะชัก ไม่เป็นแนวทางเดียวกัน รวมถึงบิดามารดาและญาติส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ และไม่ทราบถึงประโยชน์ของการเช็ดตัวลดไข้ บางรายไม่ให้ความร่วมมือ ในการเช็ดตัวลดไข้และ เมื่อผู้ป่วยมีอาการชักจากไข้สูง ทำให้ญาติผู้ดูแลมีความวิตกกังวลสูง

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้จัดทำสนใจจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการดูแลผู้ป่วยชักจาก ไข้สูง โดยการเช็ดตัวลดไข้ด้วยน้ำมะนาวแป้นและช่วยเหลือผู้ป่วยเด็กที่มีภาวะชักได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้ เจ้าหน้าที่มีความรู้ความชำนาญในการเช็ดตัวลดไข้ ให้แก่ผู้ป่วยเด็กที่มีไข้และมีภาวะชัก บิดามารดามีความรู้ และมีความมั่นใจในเช็ดตัวลดไข้ให้กับบุตร ปฏิบัติได้ถูกต้อง ไม่พบภาวะแทรกซ้อนจากการชัก และ สามารถดูแลผู้ป่วยเด็กต่อเองที่บ้านได้

8. กิจกรรมการพัฒนา

1. จัดบอร์ดให้ความรู้และแผ่นพับเรื่องการเช็ดตัวลดไข้อย่างถูกวิธี
2. สาริตถการเช็ดตัวลดไข้อย่างถูกวิธีให้กับเจ้าหน้าที่ บิดามารดาและญาติผู้ป่วย
3. จัดเซต อุปกรณ์ที่มีความพร้อมสำหรับเด็กที่มีภาวะชักเพื่อให้การช่วยเหลือได้เร็วที่สุดไว้ที่เตียงผู้ป่วย ประกอบด้วย
  - ออกซิเจนพร้อมใช้งาน
  - Ambu bag , mask
  - ET-Tube ขนาดที่เหมาะสม, พลาสเตอร์สำหรับติด tube
  - ยา Diazepam ,0.9 NSS 100 ml
  - เข็มฉีดยา, Syringe, สำลีแอลกอฮอล์
4. จัดทำแบบประเมินความรู้เจ้าหน้าที่เรื่องการเช็ดตัวลดไข้อย่างถูกวิธีและแนวทางการให้การพยาบาลเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการชักได้
5. จัดทำแบบประเมินความรู้บิดามารดาและญาติเรื่องการเช็ดตัวลดไข้อย่างถูกวิธี

9. การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง

1. ไม่พบชักจากไข้สูง (เดือนเมษายน ถึง กันยายน 2561)
2. ไม่พบภาวะแทรกซ้อนจากไข้สูง (เดือนเมษายน ถึง กันยายน 2561)
3. เจ้าหน้าที่ตอบแบบประเมินความรู้เรื่องการเช็ดตัวลดไข้อย่างถูกวิธีและแนวทางการให้การพยาบาลเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากการชักได้และปฏิบัติได้ถูกต้อง 100%
4. บิดามารดามีความรู้และมีความมั่นใจในการเช็ดตัวลดไข้ให้กับบุตร ปฏิบัติได้ถูกต้อง 90%
5. การเช็ดตัวลดไข้ด้วยน้ำอุ่นผสมน้ำมะนาวแป้น ลดอุณหภูมิกายได้ เฉลี่ย 1.1 องศาเซลเซียส ในขณะที่เช็ดตัวแบบปกติลดไข้ได้ 0.5 องศาเซลเซียส

10. บทเรียนที่ได้รับ

ผู้ป่วยที่มีภาวะชักต้องได้รับการวินิจฉัยเพิ่มเติม เช่น การตรวจคลื่นสมอง (EEG) การตรวจด้วยเครื่องสร้างภาพด้วยสนามแม่เหล็กไฟฟ้า (MRI) สมอง จะช่วยแยกประเภทและสาเหตุของโรคลมชักได้ และนำไปสู่แนวทางการรักษาโรคลมชักต่อไป